

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 38 nr. 6

27. marts 2025

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Ass.:/Foto: Nuka Joorut

Angalanissavit tullia Nunatta Angalatitsiviani inniminneruk

- Suliffeqarfitut inniminnimirmi attavissaq: erhverv@greenland-travel.gl
- Nammineq akiligacsaappat attavissaq: booking@greenland-travel.gl

Bestil din næste rejse hos Greenland Travel

- Erhvervsrejser: erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser: booking@greenland-travel.gl

Tlf. : 70 11 07 • www.greenland-travel.gl

STARK

SYDGRØNLANDS FØRENDE TRÆLAST

Kilaapaq Aqqutaa B 982, 3920 Qaqortoq

Telefon 38 37 30

Åbningstider:
Mandag-fredag 7.00-17.00
Lørdag 8.00-12.00
E-mail: oec.qaqortoq@stark.gl

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

tusass

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu uppersarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsavede Divi Plussi og hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

DIVIPLUSSI
3%
BRUGSENI

KR 107⁷⁴

29

Tilg 11.18.00

Lammemæbrad på panden

På et sen aften offeret fra ju avn klesse alle spættar med Claus Høms spættar på mar

Kommune Kujallermit avissaarusunneq: Innuttaasut naammatsittut - Sapililerpugut

Kommune Kujallermit pikitsitsinissaq aallarteqqajaa-voq. Nanortalimmi nunaqarfiinilu innuttaasut amerlanerussutillit avissaarnissamik namminerlu kommuninngoqqinnissaminnut kissaateqarlutik atsiqataani-kuupput.

KNR-imit Nanortalimmi aqqusnikkut pisuttuarput. Tamaani kommunimut naammagittaalliornissamik avissaarnissamillu eqqarsaateqartut naammattuugassaapput.

Nanortalimmi aqqusinikkut pisorujoorluni akerleriissuteqar- toqarnarsorinannikkaluvoq. Namminiilivinnissamut piki- tinsinerup nunatsinni illoqarfiit anginersaata aqqanilissaanni innuttaasunut misillertitsivoq.

Nanortalimmi nunaqarfiinilu innuttaasut 1500-niit 800-t missaanut amerlassusillit qaammat kingulleq atsiornernik katersisoqarnerani atsiqataapput. Anguniagarlu erseqqip-

poq - Nanortalik Kommune Kujallermit avissaassasoq namminerlu kommuninngoqqilluni.

Qineqqusaartoqarnerani Kommune Kujalleq isornartorsior- neqangaatsiarpoq. Pingaartumik isumaginninnermut immik- koortortaarfik oqallisaavoq, tassami pinngitsaaliissummik arsaarinninnerit amerleriarujussuurtut, isumaginninnermi siunnersortit suliaat amerligaluttuinnartut pissutigalugit immikkoortortaarfiup kivinnissaanut kommuni Nammi- nersorlutik Oqartussanut ikioqqusariaqarsimapput.

Peter Asmussen Kommune Kujallermit avissaarnissamut illersortaavoq. Taassuma illoqarfiup ineriartoqqilernissaanik pilersitsisinnaassasoq neriuutigaa.

Ineriartunngitsaq

KNR-ip Peter Assersen Nanortalimmi aqqusinnermi naapip- paa. Taassuma Kummune Kujallermit aqutsisut ingerlatsisi-

Nutaaq
kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Ilioqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:

Sidste frist for indlevering:

3. april 2025

Normu tulleg saqqummissaaq:

Næste nummer udkommer:

10. april 2025

manerannut naammagittaalliornini isertuanngilaa.

- Kommune kujallermit avissaarnissaq aamma isumalluutigineqarpoq. Pissutigivarput Nanortallip ineriartorera uninukuummat, aqqissuussarpasuit kommunip suliasai amerlavallaaqimmata, taanna oqarpoq.

Illoqarfimmi eqqaanilu pingaartumik inuusuttut Peter Assersenip eqqarsaatigivai. Namminiilivissagaluaruttami taakku ukkatarineqarnerulernissaat neriutigivaa.

Avissaarnissaq Nanortalimmut nunaqarfiinullu iluaqutaasaoq Emilie Petrussen aamma isumaqarpoq: -

Isumalluutigivara tassa taamaakkusunnarpoq. Naammatsinnarami uagutsinnut.

- Avissaarsinnaassagutta qujanassagaluqaaq. Soorlu maaniittut inuusuttavut eqqarsaatigalugit arlalitsigut pitsanngor-saanissaq pisariaqarmat, Peter Assersen naggasiivoq.

Emilie Petrussen assinganik neriuteqarpoq. Avissaarnissaq utaqqineqaannarsinnaajunnaartoq taanna isumaqarpoq. - Pisariaqarteqaarput. Naammatsippugut.

Inukillisaaneq unitsilli

Augustinus Augustinussenip kommunimut naammagittaalliornini KNR-imut aamma oqaluttuaraa.

Kommune Kujallermit avissaarnissap ilorraap tungaanut saatitsissasoq, Peter Assersen assigalugu taanna aamma isumaqarpoq.

- Kommune Kujallermit avissaassagutta, nanortallillu kommuneanut utissappat isumalluarnaqaaq. Atugassarititaasut pitsaanerulernissaat naatsorsuutigigaku.

Atugassarititaasut suusinnaappat?
- Soorlu immaq nunaqqaterput Nanortalimmiinnikoq imaassinnaavoq uteqgeriataartoq. Taavalu atorfiit kommuunit iluanni nunaqavissunit maanimiunik immaqaluunniit avataaninngaanniit tikilllutik maanga atorfinikkiartornissaat.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

Miljøet & Klimaet - et nedprioriteret emne

af Rainer Permien

Er vi et miljøbevidst samfund?

Med forståelsen for, at klimaet tydeligt ændres, burde vi gøre vores andel, ved at bestrebe os på at få en væsentlig større forståelse for at beskytte miljøet både i havet og til lands i samråd med befolkningen! I flere årtier har mange borgere givet udtryk for deres frustration om affaldshåndteringen med ikke tilstrækkelige holdbare løsninger og initiativer for tilsynet, hvor ophobet blandet affald er kun én del af problemet.

Kommunen har tilsluttet sig det landsdækkende affaldsprojekt "Esani", hvor kun to grønlandske byer nyder godt af projektet! Ydermere skal tilføres likvide midler i foretagende inden færdiggørelsen af det andet forbrændingsanlæg i Sisimiut! Projektet er og forbliver et bundløst økonomisk hul for de tilsluttede kommuner.

Et andet problem, arvet fra fortiden, er tømninger af natrenovationen med direkte udledning af udrenset kloakvand samt udsivninger fra lossepladserne i havet.

Kommunen, med teknisk forvaltning, bør være udmærket klar over miljøforureningen, men ser bort fra forbedringer og desuden godkender en stærk kritisabel og forældet håndtering af kloakvand ledet eller hældt direkte ud i havet, hvor ligeledes tømninger af septiktanke og varetagelsen af renovation med afhentninger af affaldssække er ikke en tidsvarende, men en stærk kritisabel løsning.

I stedet for bør anvendes mere intelligente acceptable miljøvenlige muligheder for tømninger af septiktanke og rensning af kloak- og spildevand, netop for at skåne miljøet i havet og landjorden, samt for at beskytte befolkningens helbred! Det lyder ikke af meget, men luftbårne partikler fremmer sygdommene!

Problemet opståen er en ignoreret forsømmelse af kommu-

nen og tekniske forvaltningens gentagne lappøsninger over flere årtier, dog uden at præsentere et realistisk forsøg for elimineringen af rodens problemer.

Nuværende ansatte personer i teknisk forvaltning har formodentlig ikke en tilstrækkelig viden med kompetencegivende løsninger for tilfredsstillende miljørigtige initiativer, men ignorerer de stigende sundheds skadelige følger virkninger, endda uden at tage disse til efterretningen! For at finde de brugbare eksisterende løsninger skal blikket kun lige vendes til andre steder i verden, hvor disse anvendes til gavn for befolkningen.

Et tredje problem er alle efterladenskaber af både, biler og diverse andet efterladt i havneområder og forskellige steder i byen – hvorfor ikke tage hånd om problemet inden det bliver til en miljøforurening? Er problemet af efterladenskaber ikke en sag for vores tekniske forvaltning, der bør følge oprydningen til døren?

Er vi et klimabevidst samfund?

I mange år har vi hørt og talt om klimaforandringer med stigende temperaturer og mere omskifteligt vejr! Vi burde med et væsentligt større engagement delagtiggøre os i at tage hensyn til belastningen af klimaet og miljøet med vores lille andel, der ift. hele verden er meget småt, men "mange bække små gør en stor å"!

Det er netop her i Arktis, at klimaskiftet kan mærkes med smeltende isbræer, vejrekstremer, stigende vandstand og ændrede havstrømme med mindre islægning om vinteren pga. stigende temperaturer i havene, der medfører store gener for fisker- og fangersamfundet på forskellige steder i landet.

En fortsættelse med denne aldeles u hensigtsmæssige luft- og miljøforurening både til lands og i havet, vores primære fødekilde, bliver i stigende grad én af årsagerne for befolkningens voksende helbredsproblemer. Dette kræver en

bedre forståelse af problemet, der ikke kan fortsætte som hidtil! Vores tekniske forvaltning har store andele i og bør ligeså have en vilje for indførelsen af gennemgribende ændringer med implementeringer af brugbare holdbare og moderne forbedringer af miljøvenlige løsninger!

Brugen af tung bunkerolie, ”heavy fuel”, anvendt især hos krydstogskibe samt andre i skibsfarten, forbydes fra den 1. juli i år for alle fartøjer i Arktis. Forbuddet skal begrænse luftforurening, fordi forbrænding af tung olie udleder langt flere partikler, CO₂ og mere svovl. En rigtig god initiativ af miljøministeren.

Ligeledes bør være bilejerne og chauffører mere opmærksom på deres forurening med bilens udstødningsgasser og derfor stoppe for motoren på parkeringspladsen, hvor et forbud vil være et positiv tiltag!

Kan samfundet forbedre sig?

En væsentlig mere fremtids orienteret indstilling, for at værne om befolkningens helbred med vægtende løsninger, kan implementeres i en moderne udviklingsproces for en affaldshåndtering af vores egen kommune.

Vi kan selv, kære kommunalbestyrelsen, hvis bare vores tekniske forvaltning har viljen, for at finde de brugbare eksisterende løsninger. Forvaltningen promoverer sig selv, sikker i en god mening, ved offentliggørelsen af diverse tiltag for ændringer og håndtering af den voksende mængde affald.

Promoveringer er kun hensigtserklæringer, hvor de fysiske tiltag totalt mangler eller heller ikke bliver fulgt til døren!

At prøve sig frem med forskellige planløse komiske tiltag - en lille rød kasse ”leveret gratis i flg. kommunens informationsavis af 2022” - er ikke løsningen og kun spildte urigtige og usande oplysninger til

samfundet, der senere bliver tvunget til at betale for kassen sammen med andre ikke brugte finurlige kvartårlige opkrævninger!

Dette skaber ikke ligefrem et tillidsforhold af befolkningen til forvaltningen og / eller kommunens ledelse!

En forsvarlig sortering i fraktioner af affaldet kan sikkert gennemføres tilfredsstillende hos producenter, hvis redskaberne stilles til rådighed ved en strategisk opstilling af affaldsstativer og kuber i boligområderene, således alle husstande i samfundet får samme muligheder, hvilke ikke er muligt og gangbart for nuværende!

Problemet løses ikke af sig selv, men kræver handlekraft med gode holdbare initiativer.

Great Greenlandip pisortaanera: Tunitsiviit amerlanerusaria- qarput.

- **Puisit amii Great Greenlandimut tunineqartartut amerlanerulissappata amernut tunitsiviit amerlanerusariaqartut, suliffeqarfimmi pisortaaneg, Preben Møller oqarpoq.**

- Puisit amii tunineqartartut amerlanerulissappata tunitsivinnik nutaanik ammaanissamut aningaasaliisoqartariaqarpoq. Taassuma saniatigut nunaqarfinni puisit amiinut atorneqarsinnaasunik pilersitsinissamut pisortat suliffeqarfiutaat Great Greenland, Royal Greenland aamma Pilersuisoq maannakkorniit pitsaanerusumik suleqatigiittariaqarput, Great Greenlandimi pisortaaneg, Preben Møller oqarpoq.

2024-mi puisit amii 34.000-it sinneqalaartut Great Greenlandimut tunineqarput, taakkulu ukiup siulianut naleqqiullugit 9.000-it tungaanut amerlanerupput.

Tassungalu Kujataani 2024-mi sikorsuaqarujussuaqarnera, puisillu amiinik tunisinermi akit qaffanneqarnerat peqquataa-qataasimasinnaasoq, Great Greenlandimiit oqaatigineqarpoq.

Tunisallu suli amerlanerulissappata illoqarfinni nunaqarfinnilu puisit amiinut tunitsiviit maannakkut 34-usut ilaqqittariaqartut, tamannalu qulakkeerniarlugu aningaasaliisoqartariaqartoq, Great Greenlandimi pisortaaneg, Preben Møller oqarpoq.

Init imigaataasut

Sinerissami puisit amiinut tunitsiviit amerlanerulernissaat Great Greenlandimit sulissutigineqarpoq, tassungalu atalilugu kommunit aamma aalisartut piniartut peqatigiiffii suleqatigineqartarput. Tunitsivinnilli nutaanik ammaaniarneq suli annertuumik unammilligassaqarpoq.

- Amernut tunitsivinnik ammaasoqarnissaanut inip imermut, kallerup inneranut kuuffimmullu attaveqarnissaa piusaqaataavoq, ajoraluartumilli illoqarfiit nunaqarfiillu ilaanni ininik taamak ittunik pissarsiniarneq suli ajornartorsiutaa-voq.

- Assersuutigalugu Ummannami ukiut kingulliit marluk amernik tigooraavimmik ammaaniarluta sulissutigaarput, tamannali suli iluatsinngilaq, neriuppugullu piffissami qanittumi iluatsikkumaartoq.

- Ajornartorsiut ukiut arlallit atuuppoq. Puisit amiisa tunisat amerlanerulernissaat anguneqassappat iliuseqartoqartariaq-

arpoq, pisortaaneg oqarpoq.

Suleqatigiinnisaaq pisariaqartoq

Nunaqarfinni puisit amiinut tunitsivilinni qerititsiviit naliginnaasut amerlanertigut 400 literitit imaqsinnaasut atorneqartarput, taakkuli ulikkaaraangata ammit umiarsuakkut nassiunneqarnissaasa tungaanut tunisineq unitsinneqartariaqartarpoq.

Nunaqarfinni amerlanerpaani Royal Greenland aalisakkanut tunitsiveqarpoq Pilersuisorlu pisiniarfeqarluni, taakkulu tamarmik annertuumik imaqsinnaasunik qerititsiveqarput. Puisilli amii qerititsivinni taakkunani uninngasuutigineqarsinnaanngillat.

- Ajoraluartumik pisortat suliffeqarfii taakku pingasuusut suleqatigiinniarneri imminnut ungasippoq, suleqatigiinnerlu pitsaanerusuuppat, tunitsiveqarnikkut qerititsiveqarnikkullu ajornartorsiutit aaqqiivigineqarsinnaagaluarput, Preben Møller oqarpoq.

Nunaqarfinni qerititsiveqarnikkut maannakkut aaqqissutaa-sinnaasunik Great Greenland misissuivoq.

- Qerititsiviit 5 foditit imaluunniit 10 foditit angitigisut nunaqarfinni ajornartorsiummut aaqqiissutaasinnaagaluarput, kisiannili taakkununga maannakkorpiaq akissaqanngilagut, taanna oqarpoq.

Umimmaat savallu amii Great Greenlandimut aamma tunisaapput.

Aningaasaliisoqartariaqartoq

Great Greenlandip aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni kiffartuussinissamut isumaqatigiissummi aningaasaliissutaasartut iluanni, sinerissami amernik tigooraavinnik nutaanik ammaanissaq Great Greenlandip nammineerluni akissaqartinngikkaa, Preben Møller erseqqissaavoq.

Piniarnermik inuussutissarsiutilinnut atugassaritaasut pitsaanerulernissaat, amernullu tunitsiviit amerlanerulernissaat siunertaralugu, kiffartuussinissamut isumaqatigiissummi siunertamut pineqartumut immikkut aningaasaliisoqarneratigut ajornartorsiutit aaqqiivigineqarsinnaasoq, taanna isumaqarpoq.

Kujallermi qineqqusaarneq: Pinngitsaalisamik arsaarinnit- tarneq pissakilliornerlu oqaluuserineqarput

Kommune Kujallermi qinersisartunik ataatsimiititsineq, Qaortumiit Campus Kujallermi sapaatummat ingerlanneqarpoq. Innuttaasunullu apeqquteqartitsinerme angajoqqaat meeqqaminnik artorsarlutik kommunemut saaffiginnikkaangamik ikiorneqanngeriarlutik, meeqqat kinguniperluuteqaleraangata angajoqqaat meeqqaminik arsaagaasernerat innuttaasumit qaqinneqarpoq. Qaortormiut Campus Kujallermi sapaatip akunnerata siuliani katersuupput, tassanilu kommunimut qineqqusaarneq KNR-ikkut aallakaatitaq oqallinneq ingerlanneqarpoq.

Kommune Kujallermi qinigaaffik kingullermi isumaginnit-toqarfik sammineqartorujuuvoq – tamannalu oqallinnermi aamma qaqinneqarpoq.

Meeqqat pinngitsaalisamik aarsaagaasneri amerlavallaat qanoq pinaveersaartinneqarsinnaanersut politikerinit oqaluuserineqarpoq.

Arsaarinnittarneq akiorlugu

Ilaqutariillu pisariaqartitaliit oqaloqateqartarnissaat pingaarteqartoq, Naleqqameersaq, Aggu Bentzen oqarpoq.

- Oqaloqatiginnittartumik oqaloqatiginnittussaapput.

Angajoqqaat katsorsarneqartarnissaat ataavartumik, tassa taakku pingaarnepaapput.

Qanimullu sullissisoqarnissaa pisariaqartoq, Demokraati-neersaq, Karen Jakobsen isumaqataalluni oqarpoq:

- Taanna mumisissagutsigu ilaqutariinni siunnersortit qanimut ilaqutariit sullinneqartariaqarput, ilaqutariit nukittuut nunatsinni pisariaqartippagut.

Meeqqallu allamut inissinneqartarneri akiorniarlugu oqaloqatiginnittartut angalatillugit aaqqiisoqartariaqartoq, Quillermeersaq, Ole Jørgen Davidsen oqarpoq.

- Angajoqqaat oqaloqatigineqartariaqalerput.

Angalaartillugit, siunnersortit pikkorissut atorfinitsillugit, asuli meeqqanik taamatut arsaartuineq inuiaqatigiinnut

qanoq naleqaleramik.

Aanngajaarniutit pissakinnerlu

Ole Jørgen Davidsen taama oqarpoq, aanngajaarniutillu oqaluuserineqartariaqartut oqatigaa:

- Pissutsit tamakku qaangerneqassappata ikiaroorntoq naaggarluinnartariaqalerparput. Imigassaq qanoq isummerfigineqarnersoq, taamatut ingerlatsineq inuiaqatigiinnut akisuallaaleqaaq.

Meeqqat allamut inissinneqartarnerisa pinaveersaartinnissaat, Inuit Ataqaatigiinneersut, Aviaaja Sandgreen aamma Mouritz Karlsen isumaqarput.

Naligiissitaanerulernerlu ajornartorsiummut aqutaasinnaasoq, Atassummeersaq, Kristine Johanne Høegh oqarpoq:
- Meeqqat avataanut inissitat pissakinnerminngaanniit aamma aallaaveqarpoq. Suameeraarakasik angajoqqaq akissarsisarpoq, imigassaannaangilaq. Pissakittuupput. Soorunami ikiaroorntoq imigassarlu apeqqutaapput, kisi-anni aamma naligiissitaannginneq angivallaarujussuarpoq.

Patajaanneq, suliffiit amerlanerit

Kommune Kujallip aningaasaqarnikkut ajornartorsiornera oqallinnermi oqaluuserineqartut ilagaat.

Suliffissanillu pilersitsinikkut meeqqat pilersorneqarneru-sinnaasut, Siumumeersup, Jakob Noahsenip oqatigaa:
- Suliffissat pilersinneqassapput.

Aningaasaateqanngikkaanni meeqqat pilersorneqarsinna-angillat. Inimut akiliisoqarsinnaanngilaq, angerlarsimaf-feqartoqarsinnaanngilaq.

Ingerlalluartorpassuilli ajornartorsiummut kivitseqataasariaqartut, Siumumeersaq, Karla E. Bisgaard isumaqarpoq:
- Inuppassuaqarpoq ingerlalluartunik, aamma taakkuupput ukununga sanngiinnersunut kivitseqataasussat.

Siusinnerpaarpaakkut iliuseqartarnissaq socialpolitikkimi anguniakkatsinni qitiussooq. Siusissukut iliuseqarneq suliani suniluunniit, meeraannaanngittuni.

En knap så varm varmestue

I december 2024 åbnede Varmestuen Kialaaq med et løfte om ly og varme for udsatte borgere i Qaqortoq. Nu står døren lukket og varmen er slukket.

De hjemløse må finde varmen andetsteds, imens varmestuen holder lukket.

6. december 2024 skrev KNR, at et samarbejde mellem Kommune Kujalleq og naalakkersuisut havde resulteret i en støttepulje på 750.000 kroner til åbningen af en ny varmestue for hjemløse i kommunen.

Borgmester Stine Egede udtalte dengang i en pressemeddelelse, at 'vores kommune tager hjemløshedsproblemet meget alvorligt.'

Men bare få måneder senere har kommunen nu drejet nøglen midlertidigt om, indtil de har fundet en ny leder, der igen kan få varmen tilbage i varmestuen.

Mere lukket end åben

Det er dog ikke første gang, at varmestuens dør har været lukket i åbningstiden.

I et LinkedIn-opslag retter Kevin Perry, der er lektor ved Ilisimatusarfik i Afdeling for Socialt Arbejde, en skarp kritik af forholdene på varmestuen og den kommunale ledelses tilgang til driften.

- Vellykkede sociale tilbud kræver nøje planlægning, klare strategier, professionel drift og stabilt, kvalificeret personale, skriver han i sit opslag og fortsætter:

- Uden dette bliver gode intentioner hurtigt til tomme løfter, og sociale tilbud fungerer ikke efter hensigten.

Varmestuen Kialaaq i Qaqortoq er mere lukket end åben – Stor ståhej for ingenting

Af Kevin Anthony Perry, Ph.d., Lektor, Center for Arktisk Velfærd, Ilisimatusarfik.

Varmestuen Kialaaq i Qaqortoq åbnede med store løfter om hjælp til byens mest sårbare borgere. Initiativet, finansieret gennem Naalakkersuisut's hjemløsestrategi, skulle tilbyde varme, mad, hygiejne og social støtte. Men siden åbningen har Kialaaq været præget af gentagne lukninger og uforudsigelige åbningstider. Grundlæggende problemer med manglende planlægning og dårlig rekruttering har gjort varmestuen upålidelig for de mennesker, den skulle hjælpe.

Hjemløsetællingen fra 2022 viste 106 hjemløse i Kommune Kujalleq, hvor sociale tilbud allerede er begrænsede. Når varmestuer og herberger ikke findes eller ikke fungerer, forbliver hjemløse ofte skjult, hvor de overnatter hos bekendte eller på gaden. I Qaqortoq udføres det eneste reelle sociale opøgende arbejde frivilligt af en lokal kvinde.

Naalakkersuisut annoncerede Grønlands første hjemløsestrategi i 2024, hvor Kialaaq skulle blive en central aktør. Formålet var klart: at opfylde basale behov, tilbyde social støtte, rådgivning, aktiviteter, integration af frivillige og opøgende arbejde. Men allerede fra starten opstod problemer. Efter flere udsættelser åbnede Kialaaq i december 2024, hvorefter driften hurtigt viste sig kaotisk med mange lukkedage. På blot to måneder var varmestuen lukket i 25 dage, ofte på grund af sikkerhedsproblemer og personalemangel.

Eksempler på dårlige ansættelser illustrerer alvorlige problemer. En medarbejder blev ansat telefonisk uden kontrakt eller klare instrukser, mens en anden blev sat til hårdt arbejde under kemoterapi uden hensyntagen til hendes helbred. Personalet arbejdede ofte alene, hvilket medførte far-

lige situationer, herunder episoder med aggressive brugere, som måtte fjernes af politiet. Uklart definerede regler om brug af faciliteterne førte også til konflikter med borgere, som misbrugte stedet.

Disse episoder understreger fundamentale problemer: dårlig planlægning, uprofessionel rekruttering, manglende klare retningslinjer og svag kommunal ledelse. Trods de gode intentioner fra kommunale og nationale politikere, blev varместuen et tydeligt eksempel på systemiske svagheder.

Vellykkede sociale tilbud kræver nøje planlægning, klare strategier, professionel drift og stabilt, kvalificeret personale. Uden dette bliver gode intentioner hurtigt til tomme løfter, og sociale tilbud fungerer ikke efter hensigten.

Hvis Kialaaq nogensinde skal lykkes, kræves det, at Kommune Kujalleq radikalt ændrer tilgangen til det sociale arbejde. Planlægning må erstatte panikløsninger, og kvaliteten skal have forrang frem for kvantitet. Den kaotiske situation omkring varместuen kan fungere som en vigtig påmindelse: at grundigt socialfagligt arbejde starter langsomt, men slutter godt – alt andet er blot stor ståhej for ingenting

Kevin Perrys besøgte selv varместuen som en del af et større forskningsprojekt i Qaqortoq, hvor han blandt andet undersøgte sociale forhold og tilbud i byen.

Undervejs blev det tydeligt for ham, at varместuen fra begyndelsen har været præget af gentagne lukninger og uforudsigelige åbningstider. I løbet af de først to måneder var døren lukket i 25 dage ud 57 dage.

KNR har kontaktet den tidligere medarbejder af varместuen, Kirstine Johanne Høegh. Hun har ikke noget at sige, men henviser til Kevin Perrys opslag.

Utrygge arbejdsforhold

Det er ikke kun en ny leder, varместuen mangler. Det har

nemlig heller ikke været nemt at finde personale, det bekræfter Kommune Kujalleq over for KNR.

Om de vanskelige rekrutteringsforhold hænger sammen med de arbejdsforhold, som Kevin Perry kritiserer, svarer kommunen ikke direkte på. I sit opslag beskriver Kevin Perry flere eksempler på dårlige ansættelsesforhold, som ifølge ham illustrerer de alvorlige problemer, varместuen har kæmpet med.

- En medarbejder blev ansat telefonisk uden kontrakt eller klare instrukser, mens en anden blev sat til hårdt arbejde under kemoterapi uden hensyntagen til hendes helbred, skriver han og fortsætter:

- Personalet arbejdede ofte alene, hvilket medførte farlige situationer, herunder episoder med aggressive brugere, som måtte fjernes af politiet.

Et af de mere alvorlige eksempler, han fremhæver, handler om en situation, hvor en medarbejder stod alene over for en person i en hashpsykose. Ifølge medarbejderen var personen kendt i byen for at kunne reagere voldeligt.

Ifølge Kevin Perry vil Kialaaq kun kunne få succes, hvis Kommune Kujalleq gennemgår en radikal ændring i sin tilgang til socialt arbejde. Der skal være fokus på grundig planlægning frem for hastige løsninger, og kvalitet bør prioriteres over kvantitet.

Varmestuen åbnede igen den 22. marts med nye midlertidige åbningstider

Mandag - fredag kl. 19-21.

Lørdag – søndag kl. 9-11.

Kalaallit Nunaat tikitassatut pilerinarneruleriartorpoq

Nalunaarusiami nutaami takornialerinemik ingerlatsisut 81 procentiisa tusagassiorfinnit nunani tamalaani sammineqarnerunerup mittarfiillu nutaat kingunerisannik ersarinneruneq saffiginninnerillu annertusinerat misigigaat takuneqarsinnaavoq.

Sammineqarneruneq periarfissanik unammilligassanillu pilersitsisoq, Visit Greenlandimi pisortaq Anne Nivíka Grødem oqarpoq, taassumalu Kalaallit Nunaata saqqumilarnerminik akisussaassuseqartumik atuinissaata pingaarutaa erseqqissarpaa.

Qaammatini kingullerni pingasuni Kalaallit Nunaata angalaffissatut nunat tamat akornanni soqutigineqariartorpoq. Tamanna Visit Greenlandip nalunaarusiami nutaami, Anguniagaq Solutions suleqatigalugu suliarisaani erseqqissarneqarpoq.

Nunarput tamakkerlugu takornialerinemik ingerlatsisut maanna eqqummaariffigineqarneruneq, saaffiginninnerit amerlanerit akuunerunerlu – ingammik USA-mit Europamilu nunanit Danmarkip avataaneersunit misigaa. Misissuineq takornialerinemik ingerlatsisut 67-t akissutannik toqqammaveqartup ingerlatsisut 81 procentiisa nunanit tamalaanit soqutigineqarneruneq ersersippaa.

Kalaallit Nunaanni ineriartortitsineramik suliniutit Amerika-miunit aningaasalersorneqartut tallimat qanittukku Trumpip naalackersuisuisa suliniutinik arlalinnik Amerika-miut ineriartortitsiviata USAID-p tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit aningaasalersugaanik unitsitsinissamik aalajangernerisa ilaatut qanittumi unitsinneqarput. Innovation South Greenland (ISG) ukiuni arlalinni suliniaqatigiiffimik suleqateqartoq, pisortaq Miki Jensen oqaluttuarpoq.

- Ukiuni kingullerni nunap immikkoortutsinni USAID-mik

qanimut suleqateqarnerput annertusarparput. Amerikamiulli naalackersuisuisa nutaat suleqatigiinneq tamanna unitsikkallarpat. ISG-p akuunera assigiinngiaarpoq, taakku-nunngalu IBI-mentorimik aqqissuussinerit, nunap immikkoortuani attaveqaatit periarfissallu pillugit nalunaarusiaq, UNESCO Kujataanut ukiunut qulinut siuariartornissamut pilersaarut, niueqatigiinnerup nukittorsarnissaanut suliniutit ilinniartitaanikkullu qaninnerusumik suleqatigiinneq kiisalu Kujataani ujarassiornermik nunap assiliornissaq ilaapput. Maannakorpiaq suleqatigiinnerup ingerlaqqinnissaa pillugu tusagaqarnissatta tungaanut utaqqimaarallaqqavugut, Miki Jensen oqarpoq.

Nalunaarusiaq naapertorlugu soqutigineqarneruneq pissutsinik pingasunik pingaarnernik toqqammaveqarpoq, tassanilu nunat tamat akornanni tusagassiorfinnit sammineqarneruneq pingaartuuvoq. Tamatuma saniatigut aperineqartut 56 procentiisa Nuummi mittarfik ineriarnermi pingaarutilittut inissisimasoq isumaqarput.

Pisoq atorluarneqarli

Nunani tamalaani takuneqarsinnaanerulerneq silatusaartumik akisussaassuseqartumillu atorneqassasoq Visit Greenlandimi pisortaq Anne Nivíka Grødem oqarpoq, taassumalu erseqqissarpaa Visit Greenlandip kalaallit oqaluttuassartaasa ataatsimut isigalugit nukittorsarneqarnissaa pingaartippaa.

- Tamanna nunatta brandiata kalaallit pingaartitaanik ataatsimullu oqaluttuamik aallaavilikkut nukittorsaanikkut pissaaq. Kalaallit Nunaat nittarsaakkaangatsigu misigisassarsiornermik pilerilersitsinissaq, avatangiisinut pingaartitsinermik, inooqatigiinnermik akisussaaqataanermik piffimmiilu aningaasarsiornermut ilapittuisuunermik ilisarnaateqartoq annertunerusumik sammisarparput, tamannalu Kalaallit Nunaanni pingaartitanik siuarsarusutatsinnut naapertuup-

poq, pisortaq oqarpoq.

Nunani tamani sammineqarneruneq takornariartitsinermik ingerlatsisut nammineerlutik annertuumik suliniuteqartinna-git pisoq, akerlianillu avataanit pissutsinik soorlu tusagas-siorfinnit sammineqarnermik, mittarfinnit nutaanit nunarsu-armioqatigiinnillu soqutiginninnerup annertusineranit pisoq, nalunaarusiami inerniliunneqarpoq.

Naammassinnissinnaassusermut apeqqut

Kalaallit Nunatta annertusiartortumik soqutigineqarnera, ingammik naammassinnissinnaassutsimut tunngatillugu, aamma unammilligassanik malitseqarpoq.

- Takornariat amerleriapiloornerat eqqartorutsigu, sooruna-mi naammassinnissinnaassuseq qitiusumik unammilligas-saavoq, ingammik unnuisarfinnut tunngatillugu.

Naammassinnissinnaassutsikkulli unammilligassap nunar-put tamakkerlugu assigiinngitsuunera paasissallugu pingaa-ruteqarpoq. Nunap immikkoortuisa ilaanni unnuiffissat ami-gaataapput, allanilu atunggisartoqarluni, ingammik piffis-sap takornariarfiunerpaasartup avataani, Anne Nivíka Grødem oqarpoq.

Kujataani ilisimatusartunit tusagassiorfinnillu annertusiar-tortumik soqutiginnittoqarnera misigineqarpoq.

Ilisimatusarnermut tunngasunik saaffiginninnerit amerlaner-saat silaannaap pissusaata allanngoriartorneranut, imminut pilersornermut, ujarassiornermut kujataanilu aatsitassarsior-nikkut periarfissanut attuumassuteqarput. Taama Innovation South Greenlandimi pisortaq Miki Jensen oqaluttuarpoq. - Ingammik immikkuullarissumik ujaqqat sananeqaataan-ut, nunalerinermut kulturimut, silaannaap pissusaata al-lanngoriartorneranut, imminut pilersornerup sammineqarne-runeranut UNESCO-qarfittullu inissisimanerput patsisaallu-ni sammineqarnerujartornerput ersarippoq.

- Trumpillu oqariartuutaanut qisuariaatitsinnut apersuinis-samut ataasiakkaat aamma saaffiginnittarput, Miki Jensen oqarpoq.

Nutaaliorneq pisariaqartinneqartoq

Nunanit tamalaanit soqutigineqarnerup annertusinera takor-nariartitsinermik ingerlatsisunit pitsaasutut misigineqarpoq, ingammik Amerikami niuerfinit piumanninnerup annertu-siartornera pissutigalugu. Taamaattoq ingerlatsisut arlallit piujuartitsisumik takornariartitsinermik ineriartortitsinermik Kalaallit Nunaannut tamarmut iluaqutsiisumik siunnerfilim-mik suliniarnermik qulakkeerisoq ujartorneqarpoq.

- Tamatta nutaaliortumik eqqarsarlutalu ungasissumut sam-misumik pilersaarusiornissarput pingaaruteqarpoq, taamaa-lilluni siuariarneq misigisat pitsaassusaannut piffinnilu inuulluataarneq akornusernagu pisinnaaqqullugu.

Takornariat ukiup immikkoortuinut nunallu immikkoortui-nut pitsaanagerusumik agguarneqarnissaat kiisalu aaqiissuti-nik piujuartitsisunik aningaasaliinermik ikorfartuinissaq aaqiissutissat ilagaat, Anne Nivíka Grødem oqarpoq.

Kujataani takornariartitsineq ukiuni kingullerni tallimani

annertusiartupiloortoq, Miki Jensen oqaluttuarpoq. Init unnuiffiit attartortinneqartut 2020-mi 20.000-init 2024-mi 38.000-inut amerleriarput – taamaalilluni siuariarneq 86 procentiulluni. Peqatigisaanik umiarsuit takornariartaatit nunap immikkoortuanukartut annertuumik amerleriarput.

Trumpip oqariartuutaanut qisuariaatinik apersuinissanik ataasiakkaanik aamma saaffiginnittoqartarpoq, Innovation South Greenlandimi pisortaq Miki Jensen oqarpoq. Foto: Innovation South Greenland

Qaqortumi naammassinnissinnaassutsimut misissueqqissa-arnissami 2026-mit ukiumut takornariat 5-15 procentinik amerleriartarnissaat ilimagineqarpoq.

- 2026-mi Qaqortumi mittarfissap naammassinissaa naat-sorsuutigineqarpoq, suliffeqarfiillu amerlasuut hotelinut, niuertarfinnik alliliinissamut angallatinillu pisinissamut aningasaliinissamut piareersalereersut, Miki Jensen oqar-poq.

Oqimaaqatigiinnermik pilersitsisoqarli

Visit Greenland naapertorlugu Kalaallit Nunaannut takorna-riarnissamut soqutiginninneq assigiiartumik agguarsiman-ngilaq, ingerlatsisummi ilaat inniminniinertigut annertuu-mik siuariartoqarneranik misigipput, allalli allanngornermik malugisaqangaarnatik.

- Suliniarnivut tikikkuminassuseq tikeqqaarfiillu nittarsaan-nerisigut piumanninnermik annertusaanissamik aallutaqar-put, peqatigisaanillu nunatsinni piffinni allani ornitassanik ineriartortitsinissaq siunnerfeqartumik sulissutigaarput, taa-maalillutalu misigisassarsiornerit neqeroorutigisaat ersarin-nerulersinniartutigit.

- Tamanna amerlanerusut tikeraartinnissaasa, takornariatul-lu siaruarnissaasa qulakkeernerisigut oqimaaqatigiissitsiner-tut isigaarput, taamaalilluni tamanna siammasissumik pif-finni najugaqartunik iluaqutsiillunilu piujuartitsisumik ine-riartornermik ikorfartuisinnaaqqullugu, Anne Nivíka Grødem oqarpoq.

**Sydgrønlands
designbureau**

info@allu.gl
www.allu.gl

Løsrivelse fra Kujalleq: Borgere har fået nok - Vi kan ikke tage mere

I Kommune Kujalleq ulmer et opgør. Et flertal af borgerne i Nanortalik og omegn har skrevet under på, at de ønsker en løsrivelse og atter blive deres egen kommune.

KNR har været på gaden i Nanortalik. Her er utilfredsheden med kommunen let at finde, og tanker om løsrivelse luftes frit.

Ser man på gaderne i Nanortalik, så skulle man ikke tro, at et opgør lurar lige under overfladen. En vaske ægte selvstændighedsbevægelse har medført blandt indbyggerne i landet 11. største by.

Op til 800 ud af 1500 borgere i Nanortalik og tilhørende bygder har skrevet under på en underskriftsindsamling så sent som i sidste måned. Og målet er klart - Nanortalik skal løsrive sig fra Kommune Kujalleq og atter blive herre i eget hus.

Gennem den seneste valgperiode, har der været meget kritik af Kommune Kujalleq. Særligt socialområdet har været i vælten, da antallet af tvangsfjernelser er eksploderet, sagerne hos socialrådgiverne hober sig op, og kommunen har måtte bede om hjælp fra selvstyret til at løfte området.

Peter Asmussen er varm fortaler for at løsrive sig fra Kommune Kujalleq. Han håber, det vil skabe mere udvikling til området.

Mangel på udvikling

På gaden i Nanortalik møder KNR Peter Assersen. Han er ikke bleg for at lufte sin utilfredshed med, hvordan styret i Kommune Kujalleq har forvaltet magten.

- Det er nødvendigt med en løsrivelse fra Kommune Kujalleq. Udviklingen af Nanortalik er standset, og kommunen har for mange problemer, som de skal tage sig af,

siger han.

Peter Assersen lader tankerne falde på særligt de unge, der bor i området. For håbet er, at der kan komme et bedre fokus på dem, hvis selvstændigheden skulle indtræffe.

Emilie Petrussen mener også, at en løsrivelse vil gavne Nanortalik og de omkringliggende bygder: - Det har vi hårdt brug for. Vi kan ikke tage mere.

- Det ville være fantastisk, hvis en løsrivelse kunne føres ud i livet. Der er brug for en masse forbedringer, når man tænker på de mange unge borgere, som vi har her, slutter Peter Assersen.

Samme håb har Emilie Petrussen. Fra hendes perspektiv, kan en løsrivelse ikke længere lade vente på sig.

- Det har vi hårdt brug for. Vi kan ikke tage mere.

Stands affolkningen

Også Augustinus Augustinussen fortæller om sin utilfredshed med kommunen til KNR.

Ligesom Peter Assersen er han fast i sin overbevisning om, at selvstændighed fra Kommune Kujalleq vil bringe bedre dage til egnen.

- Hvis vi skulle løsrive os fra Kommune Kujalleq, og Nanortalik igen bliver sin egen kommune, så vil det se lovende ud. Jeg regner med, at vilkårene vil blive forbedret. Hvilke vilkår kunne det være?

- Det kunne for eksempel være, at det sikkert vil blive tiltrækkende at flytte tilbage for de tidligere Nanortalik-borgere. Kommunale roller kunne overtages af selve Nanortalimmiut eller af tilflyttere til Nanortalik.

Great Greenlanddirektør: Vi har brug for flere ind- handlingssteder.

- Flere sælskindindhandlingsanlæg er nødvendige for at øge mængden af sælskind, der indhandles til Great Greenland, siger Preben Møller, direktør i virksomheden.

For at øge salget af sælskind skal der investeres i nye indhandlingsanlæg, og de offentlige virksomheder Great Greenland, Royal Greenland og Pilersuisoq skal samarbejde bedre end hidtil for at skabe muligheder for at sælfangerne i bygderne, siger Preben Møller, administrerende direktør i Great Greenland.

I 2024 blev der indhandlet lidt over 34.000 sælskind til Great Greenland, hvilket er en stigning på op mod 9.000 sælskind i forhold til året før.

Det kan ifølge Great Greenland til dels skyldes den længere varende storis i Sydgrønland i 2024 og de højere indhandlingspriser på sælskind.

Og hvis der skal indhandles flere sælskind, skal de nuværende 34 indhandlingsanlæg i byer og bygder udvides, og det kræver investeringer at sikre det, siger Preben Møller, administrerende direktør i Great Greenland.

Mangler egnede lokaler

Great Greenland arbejder på at få flere indhandlingssteder for sælskind på kysten i samarbejde med kommunerne og fisker- og fangerforeningerne, men der er stadig store udfordringer med at få åbnet nye indhandlingssteder.

- For at åbne et indhandlingssted skal der installeres rindende vand, elektricitet og afløbsrør, men desværre er det stadig svært at finde sådanne faciliteter i nogle byer og bygder.

- I Uummanaq har vi for eksempel i de sidste to år forsøgt at åbne et indhandlingssted, men det er endnu ikke lykket

des os, men vi håber at det snart vil lykkes.

- Problemet har været der i flere år, og der skal gøres en indsats for at øge salget af sælskind, siger direktøren.

Behovet for samarbejde

I bygderne bruges der frysere til sælskind, der normalt har en kapacitet på 400 liter, men når fryserne er fyldt, må indhandlingen stoppes, indtil skindene er afsendt med skib.

De fleste bygder har Royal Greenlands fiskefabrikker og Pilersuisoqs butikker, som begge har store frysere. Men sælskind kan ikke opbevares i disse frysere.

- Desværre er der en stor kløft mellem de tre offentlige institutioner, og hvis samarbejdet var bedre, kunne problemerne med indhandling og frysere være blevet løst, siger Preben Møller.

Great Greenland undersøger mulighederne for at organisere fryserne i bygderne.

- 5 eller 10 fods fryserne kunne løse problemet i bygderne, men vi har ikke råd til dem lige nu, siger han. Skind fra moskusokser og får sælges også til Great Greenland.

Behov for at investere

Inden for rammerne af den finansiering, der er fastsat i servicekontrakten mellem Great Greenland og Selvstyret, har Great Greenland ikke selv råd til at åbne nye skindmodtagelsesanstaltninger på kysten, understreger Preben Møller.

Han mener, at problemet kan løses ved at afsætte midler til dette formål i servicekontrakterne, så fangerne kan få bedre faciliteter og flere indhandlingssteder.

Angerlarsimaffeqanngitsunut kialaarfik matoqqasoq

Qaortumi innuttaasunut atugarliortunut angerlarsimaffeqanngitsunullu kialaarfik siorna 2024-mi decembarimi ammarneqarpoq. Kialaarfilli maanna matoqqavoq.

Angerlarsimaffeqanngitsut Kialaap matoqqanerani allami oqiffissarsiortariaqassapput.

Kialaarfik Kommune Kujalliup naalackersuisullu akornanni suleqatigiinnikkut pilersinneqartoq KNR-imi siorna decembarip ulluisa arfernanni allaaseraarput. Naalackersuisut Qaortumi kialaarfimmik ammaasoqarnissaa pillugu 750.000 koruuninik aningaasaliipput.

Kommune Kujalleri borgmesteri Stine Egede(IA) tusagasiorfinnut nalunaarummi taamanikkut ima oqarpoq:

- Kommunitta angerlarsimaffeqanngitsunik ajornartorsiuteqarneq assut ilungersuuppaa.

Kommunilli kialaarfik taanna qaammatalunnguit qaangiutiinnartut maanna matoqqatikallarpaa, aqutsisussamik nutaamik ujartuisoqarnerata nalaani matoqqatikallarneqarluni.

Ammanerminngaanniit matoqqasarnerusoq

Kialaarfilli ammatinneqartarnerata nalaani aatsaat matoqqalinnigilaq.

Kevin Perry-p, isumaginninnermik sulianut immikkoortortami lektorip, kialaarfimmik atukkat kommunillu aqutsinera inoqatinut attaveqatigiittarfikkut LinkedIn-ikkut isornartorsiorpai.

- Isumaginninnermut neqeroorutit pilersaarusiortuarneqar-

tussaapput, iliuusissatut pilersaarutit ersarissut, pikkorissumik ingerlatsineq, sulisullu ilinniarsimallutillu aalajaatsut pisariaqartinneqarlutik, taanna allappoq, nangillunilu:

- Taamaaliortoqanngippat siunertat pitsaasut qatangiinnartinneqassapput, isumaginninnikkullu neqeroorutit pissusisamisut ingerlajunnaassallutik, Kevin Perry oqarpoq.

Kevin Perry Qaortumi ilisimatuussutsikkut suliniummut atatillugu kialaarfik nammineq pulaarpaa, Qaortumi isumaginninnermi atukkat neqeroorutillu tassani ilaatigut misissuiffigineqarlutik.

Kialaarfik ammarneqarmalli arlaleriarluni matoqqasarsimasoq, ammasarfiilu nalornissutigineqarsimasut, taassuma misisuinermini paasivaa. Kialaarfik ammarneqarmalli ullut 57-it ingerlaneranni katillugit ulluni 25-ni matoqqasimavoq. KNR-ip kialaarfiup aqutsisorisimasaa Kirstine Johanne Høegh saaffiginniffigisimavaa. Taanna oqaaseqarsinnaannginnerarpoq, Kevin Perrylli LinkedInikkut allagaanut innersuussilluni.

Suliffimmi atukkat toqqissisimananngitsut

Kialaarfik pisortamik amigaateqaannanngilaq. Sulisussarsinnaasimanngitsormi Kommune Kujalliup KNR-imut aamma uppersarpaa.

Suliffimmi atukkat toqqissisimananngitsut sulisussarsiorni- arnermi ajornartorsiutinut, Kevin Perry isornartorsiugaanut, attuumassuteqarneersut kommunip toqqaannartumik akissuteqarfiginngilaa. Sulisut atukkat assigiinngitsut toqqissisimananngitsut Kevin Perry ilaatigut tikkuartorpai, kialaarfiup ajornartorsiutaanut ilungersunartunut taakku ersersitsisisut taassuma allaaserisamini oqaatiigaa, nangillu-

nilu:

- Sulisoq oqarasuaatitigut oqaloqatigineqarnikkut atorfinitsinneqarpoq, atsiornikkullu isumaqatigiissusiorfigineqarnani suliasanilluunniit ilitsersuunneqarnani, sulisusullu allap nappaasuarmut kræftimut katsorsarneqarminut atatiluglu kemoterapeerpera eqqarsaatigineqarnani, taanna allap-poq, nangillunilu:

- Sulisut sulinermi nalaani kisimiikkajupput, ilaatigut ulorianartorsiortinneqartarlutik, atuusut ilaat saassussiumasuul-lutik, politiiniillu peerneqartariaqarsimallutik.

Pisuni ilungersunartut ilaat Kevin Perryp assersuutigaa, tassa atuusut ilaat hashpsykoseqartoq sulisup kisimiilluni sullittariaqarsimagaa assersuutigigamiuk. Sulisup oqarnera naapertorlugu inuk pineqartoq nakuuserniarsinnaasutut

illoqarfimmi ilisimaneqarpoq.

Kommune Kujalliup isumaginninnermi sullissinini aatsaat allanguiffigerujussuarpagu Kialaaq aatsaat iluatsissinnaa-soq Kevin Perryp oqaatigaa. Pipallataasumik sulisoqarnani pilersaarusiorluartarnissaq aallunneqartariaqartoq taanna oqarpoq, suliat naammassisat amerlanatik pitsaasuunissaat pingaartinneqartariaqartoq oqaatigalugu.

Arfininngormat marsip 22-ianni Kialaarfik nutaanik ammasarfeqarallarluni ammaqqippoq

Ataasinngorneq - tallimannorneq nal. 19-21.

Arfininngorneq – sapaat nal. 9-11.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag 08.00 - 16.00

Lørdag 08.00 - 13.00

Søndag LUKKET

Derefter betjening via automat

Orsersuinerit ulluinnarni pisarpoq nal. 08.00 - 16.00 akornanni.
Illoq orsernissaanut inniminniineq ulloq ataaseq sioqqullugu pisassaaq.

**Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 16.00.
Bestilling til udbringning skal ske en dag i forvejen.**

Grønland stormer frem som rejsemål

- Når vi taler om et potentielt turistboom, er det klart, at

Ny rapport viser, at 81 procent af turistoperatører oplever større synlighed og henvendelser, primært som følge af international mediedækning og nye lufthavnsforbindelser.

Der er i de seneste tre måneder sket en markant stigning i den internationale interesse for Grønland som rejsedestination.

Det slår Visit Greenland fast i en ny rapport, der er udarbejdet i samarbejde med Anguniagaq Solutions.

Turistoperatører over hele landet oplever lige nu øget synlighed, flere henvendelser og større engagement – særligt fra USA og europæiske lande uden for Danmark.

Undersøgelsen, som er baseret på 67 turistoperatørers svar, viser, at 81 procent af aktørerne har oplevet øget international opmærksomhed.

Fem amerikansk-finansierede udviklingsprojekter i Grønland er for nylig blevet afbrudt som en del af Trump-administrationens beslutning om at stoppe en lang række projekter, som den amerikanske udviklingsorganisation USAID enten helt eller delvist har finansieret. Innovation South Greenland (ISG) har i mange år samarbejdet med organisationen, fortæller direktør Miki Jensen.

- Gennem de seneste år har vi opbygget et tæt samarbejde med USAID i vores region. Det samarbejde er dog sat på pause under den nye amerikanske administration. ISGs involvering varierer, men det har blandt andet omfattet IBImentorordninger for virksomheder, en rapport om regionsinfrastruktur og potentialer, en 10-årig vækstplan for UNESCO Kujataa, initiativer til styrket samhandel og tættere uddannelsessamarbejde og en kortlægning af geologien i Sydgrønland. Lige nu befinder vi os i en afventende position, indtil vi modtager nyt om det videre samarbejde, siger Miki Jensen.

Ifølge rapporten er den stigende interesse drevet af tre hovedfaktorer, hvor international mediedækning er den væsentligste. Derudover mener 56 procent af de adspurgte, at den nye lufthavn i Nuuk spiller en central rolle i udviklingen.

Udnyt situationen godt

Den øgede internationale synlighed skal bruges på en klog og ansvarlig måde, fortæller direktør i Visit Greenland, Anne Nivíka Grødem, som understreger, at Visit Greenland har fokus på at styrke en fælles grønlandsk fortælling.

- Det skal ske ved at styrke det nationale brand med afsæt i grønlandske værdier og en fælles fortælling. Når vi markedsfører Grønland, er vores primære fokus at tiltrække adventure-segmentet, som kendetegnes ved at være miljøbevidste, tage socialt ansvar og bidrage til den lokale økonomi, hvilket er i tråd med de værdier, vi ønsker at fremme i Grønland, siger direktøren.

Rapporten konkluderer, at væksten i international opmærksomhed er sket uden væsentlig indsats fra turistoperatørerne selv, og i stedet skyldes eksterne faktorer som mediedækning, nye lufthavnsforbindelser og øget global interesse.

Kapacitetsspørgsmålet

Den stigende interesse for Grønland medfører også udfordringer, særligt i forhold til kapacitet.

kapacitet er en central udfordring – især på overnatningsområdet. Det er dog vigtigt at forstå, at kapacitetsudfordringer ikke er ens overalt i landet. I nogle områder er der mangel på overnatning, mens andre steder har ledig kapacitet, særligt uden for højsæsonen, siger Anne Nivíka Grødem.

I Sydgrønland opleves der en stigende interesse fra både forskningsverdenen og medier. De fleste forskningsrelaterede henvendelser handler om klimaforandringer, selvforsyning og geologi og minepotentialer i Sydgrønland. Det fortæller direktør i Innovation South Greenland, Miki Jensen.

- Vi ser en tydelig tendens til øget opmærksomhed, især på grund af vores unikke geologi, landbrugskultur, klimaforandringer, øget fokus på selvforsyning og vores status som UNESCO-område.

- Der har også været enkelte interviewforespørgsler om vores reaktion på Trumps udmeldinger, siger Miki Jensen.

Brug for innovation

Den øgede internationale interesse opleves overvejende positivt af turistoperatørerne, særligt på grund af den stigende efterspørgsel fra det amerikanske marked. Dog efterlyser flere aktører en målrettet indsats for at sikre en bæredygtig turismeudvikling, der kommer hele Grønland til gode.

- Det afgørende er, at vi alle tænker innovativt og planlægger langsigtet, så væksten ikke sker på bekostning af oplevelseskvalitet eller lokal trivsel. En del af løsningen ligger i at sprede turismen bedre over sæsoner og geografi samt at understøtte investeringer i bæredygtige løsninger, siger Anne Nivíka Grødem.

Turismen i Sydgrønland er vokset markant de seneste fem år, fortæller Miki Jensen. Antallet af udlejede overnatningsværelser steg fra cirka 20.000 i 2020 til 38.000 i 2024 – en vækst på 86 procent. Samtidig er antallet af krydstogtturister i regionen steget markant.

- Der har også været enkelte interviewforespørgsler om vores reaktion på Trumps udmeldinger, siger Miki Jensen, der er direktør i Innovation South Greenland.

I en kommende kapacitetsanalyse for Qaqortoq forventes der en årlig stigning i turismen på 5–15 procent fra 2026.

- I 2026 forventes den nye lufthavn i Qaqortoq at stå færdig, og flere virksomheder forbereder sig allerede med investeringer i hoteller, udvidelser af forretninger og indkøb af nye både, siger Miki Jensen.

Skab balance

Turismeinteressen for Grønland har ifølge Visit Greenlands rapport ikke været jævnt fordelt, da nogle operatører har oplevet en mærkbar vækst i form af faktiske bookinger, mens andre ikke har registreret væsentlige ændringer.

- Vores indsatser har både fokus på at styrke efterspørgslen gennem markedsføring af tilgængeligheden og de primære hubs, samtidig med at vi arbejder målrettet på at udvikle destinationer andre steder i landet og synliggøre de autentiske oplevelser, de tilbyder.

- Vi ser det som en balance mellem at tiltrække flere gæster og sikre en spredning af turismen, så den gavner lokalsamfund bredt og understøtter en bæredygtig udvikling, siger Anne Nivíka Grødem.

Valgdebat i Kujalleq: Politikere diskuterede tvangs- fjernelser og fattigdom

Vælgermødet i Qaqortoq blev en debat om socialområdet. Her konkurrerede politikerne om at finde de bedste løsninger på kommunens mange tvangsfjernelser af børn.

Det var de sociale emner, der fyldte i søndagens kommunalvalgsdebat i Qaqortoq.

I søndags var borgerne i Qaqortoq mødt op på Campus Kujalleq, hvor KNR afholdt kommunalvalgets første debat. Under den seneste valgperiode har det særligt været det sociale område, som har fyldt debatten i Kommune Kujalleq - og sådan var det også under debatten.

Særligt kom politikerne ind på, hvordan man kan forebygge de mange tvangsfjernelser af børn, der finder sted.

Bekæmp tvangsfjernelser

Aggu Bentzen fra Naleraq tog ordet, og fortalte, at det er vigtigt for familier at få tæt støtte fra kommunen.

- De skal have en fast samtalepartner. Forældre skal have kontinuerlig behandling og støtte, for de er de vigtigste i familien, sagde han.

Karen Jakobsen fra Demokraatit var enig. Der er behov for en mere nærværende indsats.

- Hvis vi skal vende denne udvikling, skal familievejledere arbejde tættere på familierne. Vi har brug for stærke familier i vores land, siger hun.

Da ordet blev givet til Qulleqs kandidat, Ole Jørgen Davidsen, rettede han sine opmærksomhed på socialrådgiverne.

- Forældre skal have mulighed for samtaler og støtte. Der bør ansættes dygtige socialrådgivere, som rejser rundt, så vi kan forebygge unødvendige tvangsfjernelser. Det koster vores samfund at tage børn fra deres familier, sagde han.

Rusmidler og fattigdom

Men det er ikke kun socialrådgivere, der skal fokus på, hvis

de sociale problemer skal til livs i Kommune Kujalleq, mente Ole Jørgen Davidsen.

Ole Jørgen Davidsen henviste til, at man bliver nødt til at have en samtale om rusmidler.

- Hvis vi skal overvinde disse udfordringer, må vi sige fuldstændigt nej til hash. Vi må også tage stilling til alkoholforbruget. Den nuværende situation er alt for dyr for samfundet, siger Ole Jørgen Davidsen.

Atassuts kandidat, Johanne Høegh, var sådan set enig med Siumut. Men hun tilføjede, at det ikke er rusmidlerne, der er problemets kerne. I stedet ligger det egentlige problem i, at der er for stor fattigdom og økonomisk ulighed i kommunen.

- Når børn bliver anbragt uden for hjemmet, skyldes det ofte fattigdom. Forældrene er økonomisk pressede, så det handler ikke kun om alkohol. Selvfølgelig spiller hash og alkohol en rolle, men den store ulighed er et kæmpe problem, fortalte Johanne Høegh.

Mere stabilitet, flere jobs

Herfra drejede debatten sig over til at omhandle de økonomiske udfordringer i Kommune Kujalleq, Jakob Noahsen fra Siumut fortalte, at jobskabelse vil skabe et stærkere grundlag for børnefamilierne.

- Der skal skabes arbejdspladser. Uden indkomst kan man ikke forsørge sine børn. Man kan ikke betale husleje eller have et hjem uden økonomisk stabilitet.

Karla E. Bisgaard fra Siumut tilføjede her til, at samfundets stærkere borgere også må bidrage til løsningen.

- Der er mange mennesker, der klarer sig godt, og de må være med til at løfte de mere sårbare. Tidlig indsats skal være et centralt mål i vores socialpolitik. Og tidlig indsats gælder ikke kun for børn - det er vigtigt i alle områder af samfundet, siger hun.

UNILLATSIARNEQ • PAUSE • UNILLATSIARNEQ

8		4			5		3	
			3	2		4		
		9	4			1		
			1		6	7	4	2
		6		9		5		
5	2	1	7		4			
		2			3	8		
		8		7	9			
	7		8			6		4

	9		8			7		6
4		3	1	7	2			9
	1							2
	2	6		3		5		7
			5	8				
		4	2		7		6	
	4	7	3			2		
		2		6	4	1		
	8		7			6		

7		9				6		
			6		7	1		9
5		4		1		7	2	
4			8					
	3		4		2		7	
2	5	6			3	4		8
	7					8		
1	4	2				5	6	
6								2

3		1		4	2	5		6
8					1		2	
					9	4		
2					7		9	
	7		9					3
		7	8					
	3		2					5
1			5	7		3		9